

UCHWAŁA NR X.67.2024

RADY GMINY DARŁOWO

z dnia 27 listopada 2024 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Darłowo w przedmiocie odmowy refundacji kosztów transportu dziecka niepełnosprawnego do szkoły.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. 2024 r. poz. 1465, 1572) w związku z art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) Rada Gminy Darłowo uchwala, co następuje:

§ 1. Stwierdza się, że skarga z dnia 23 października 2024 roku na działalność Wójta Gminy Darłowo w przedmiocie odmowy refundacji kosztów transportu dziecka niepełnosprawnego do szkoły jest bezzasadna.

§ 2. Uzasadnienie faktyczne i prawne rozstrzygnięcia oraz pouczenie o treści art. 239 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) zawiera uzasadnienie do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Rady Gminy Darłowo, zobowiązując do poinformowania skarżącej o sposobie załatwienia skargi.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Darłowo

Justyna Osses

Uzasadnienie

Dnia 23 października 2024 r. do Rady Gminy Darłowo wpłynęła skarga (...) dotycząca działalności Wójta Gminy Darłowo w przedmiocie odmowy (znak sprawy: (...)) refundacji kosztów transportu dziecka niepełnosprawnego do szkoły.

W przedmiotowej sprawie ustalono następujący stan faktyczny i prawny.

Skarżąca wskazała, że (...) jest dzieckiem niepełnosprawnym, posiadającym **orzeczenie nr (...) z dnia 25 sierpnia 2021 roku o potrzebie kształcenia specjalnego**, w związku z czym w dniu 19 sierpnia 2024 roku złożyła wniosek o dowóz niepełnosprawnego dziecka do szkoły lub zwrot kosztów dojazdu w roku szkolnym 2024/2025.

Pismem z dnia 23 sierpnia 2024 roku (...) Wójt Gminy Darłowo poinformował wnioskodawczynię, że nie może zorganizować transportu do Zespołu Szkół Nr (...) w (...) oraz zawrzeć umowy o zwrot kosztów dowozu własnym środkiem transportu. W przedmiotowym piśmie Wójt Gminy Darłowo powołując się na art. 39 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe wskazał, że obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127 przywołanej ustawy, bezpośredniego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły podstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21 rok życia. Wójt uzasadnił powód odmowy faktem, iż najbliższa szkoła obwodowa i **odpowiednia do realizacji wytycznych wynikających z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego** mieści się w (...), i jest nią Szkoła (...) w (...).

Wobec powyższego w pierwszej kolejności wskazać należy, że stosownie do treści art. 39 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe obowiązkiem gminy jest: 1) zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127 ustawy – Prawo oświatowe, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu **do najbliższej szkoły podstawowej**, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia; 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 36 ust. 17, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą: a) 24. rok życia - w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, b) 25. rok życia - w przypadku uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Również Ministerstwo Edukacji Narodowej w kierowanym do Skarżącej piśmie z dnia 30 września 2024 r. (...) zwraca uwagę na przywołany zapis art. 39 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 października 2021 roku Sygn. Akt. III OSK 4012/21) **przez „najbliższą szkołę” należy rozumieć szkołę, która zapewni niepełnosprawnemu uczniowi realizację zaleceń wynikających z orzeczenia.**

Jak bowiem trafnie wyjaśniono w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 lipca 2020 r. o sygn. akt I OSK 1604/19 (CBOSA): "Nie może budzić wątpliwości, iż **niepełnosprawni uczniowie**, do których odnosi się przepis art. 39 ust. 4 pkt 1 pr.ośw., **mogą różnić się rodzajem posiadanej niepełnosprawności, a także jej zakresem**. Dowodzenia nie wymaga twierdzenie, że nie każda placówka szkolna posiada warunki odpowiednie do kształcenia dzieci obciążonych wszelkiego rodzaju niepełnosprawnościami. Tak więc **dla każdego indywidualnego przypadku, należy dokonywać wykładni sformułowania «najbliższa szkoła»**. Na przedmiotową «bliskość» składać się będzie zarówno element położenia geograficznego (odległość szkoły od miejsca zamieszkania), jak też element – posiadania przez daną placówkę oświatową warunków umożliwiających kształcenie dzieci z konkretnym rodzajem niepełnosprawności. **Przy tym ów drugi element**

winien być oceniany indywidualnie, w odniesieniu do treści orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, którego zaleceń, o charakterze quasi-opinii biegłych, nie może modyfikować organ reprezentujący gminę. Warunkiem skuteczności odmowy zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki jest zatem **nie tylko wskazanie przez gminę szkoły (ośrodka) innej niż wnioskowana przez rodziców, ale także wykazanie, że ta szkoła (ośrodek) jest "najbliższa" we wskazanym wyżej rozumieniu** (por. wyrok WSA z 11.04.2019 r., III SA/Gd 897/18, CBOSA).

Konsekwentnie, "najbliższą" będzie tylko taka szkoła (odpowiednio: ośrodek), która pozwala realizować w pełni wszystkie zalecenia sformułowane przez zespół orzekający w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Tym samym szkoła co prawda bliższa pod względem geograficznym miejscu zamieszkania dziecka, jednakże nie pozwalająca zrealizować wszystkich wytycznych wynikających z treści orzeczenia, nie będzie szkołą "najbliższą" w znaczeniu, jakie temu słowu nadaje art. 39 ust. 4 pkt 1 pr.ośw. **Na gruncie tego przepisu porównaniu pod względem geograficznym mogą podlegać więc tylko takie szkoły, które spełniają warunki merytoryczne podane przez orzekających specjalistów. Jeżeli taka szkoła istnieje i znajduje się bliżej miejsca zamieszkania dziecka, to w takim przypadku gmina powinna zapewnić dojazd lub zwrócić jego koszty do tej właśnie szkoły, jako "najbliższej" względem miejsca zamieszkania dziecka niepełnosprawnego.**

Przy ustalaniu placówki "najbliższej" bierze się zaś pod uwagę najbliższą położoną placówkę, która jest w stanie zapewnić realizację wszystkich zaleceń zawartych w danym orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, a nie taką, która zapewni to w najlepszych warunkach. (por. wyrok NSA z 28.10.2021 r., III OSK 4012/21)

W tym przypadku w piśmie z dnia 23 sierpnia 2024 roku znak: (...) Wójt Gminy Darłowo, po zapoznaniu się z orzeczeniem nr (...) o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w (...) w (...) dla (...), mając na uwadze zapisy powyższego orzeczenia za najbliższą placówkę, która zrealizuje zalecenia wskazuje Szkołę (...) w (...).

Obowiązek Gminy zapewnienia uczniowi bezpłatnego transportu do wskazanej we wniosku szkoły (odpowiednio: pokrycia kosztów tego dowozu) zaktualizowałby się wyłącznie w sytuacji braku innej, bliższej placówki mogącej spełnić wszystkie wymogi wynikające z orzeczenia. Wójt Gminy Darłowo, rozpoznając wniosek Skarżącej, uznał, że najbliższą dla ucznia szkołą mogącą spełnić wymagania zawarte w ww. przywołanym orzeczeniu, jest Szkoła (...) w (...).

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Darłowo na posiedzeniu w dniu 18 listopada 2024 roku wysłuchiwała wypowiedzi (...) Dyrektora Szkoły (...) w (...) potwierdzającej spełnienie wszystkich wymagań zaleconych w orzeczeniu nr (...) o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w (...) w (...) indywidualnie dla (...) – dziecka skarżącej.

W świetle powyższego wskazana przez Skarżącą szkoła tj. Zespół Szkół Nr (...) w (...) nie jest „najbliższą szkołą” w myśl przytoczonego art. 127 ustawy – Prawo oświatowe.

Gmina zgadza się ze stanowiskiem skarżącej oraz stanowiskiem MEN wyrażonym w ww. cytowanym piśmie, że rodzice dziecka mają wyłączne prawo do decydowania o swoim dziecku, o ile prawo to nie zostanie im ograniczone, lub nie zostaną go pozbawieni. Dotyczy to również wyboru szkoły, która zdaniem rodziców najlepiej zapewni realizację zaleceń z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego i odpowiednie do potrzeb dziecka warunki kształcenia, wychowania i opieki. Gmina związana jest jednak w wydatkowaniu środków publicznych przepisami prawa, w tym treścią art. 39 ust. 4 i 39a Prawa Oświatowego. Z przepisów tych jasno wynika, że Gmina nie jest uprawniona do wyboru za rodziców danej szkoły, w której dziecko realizować ma obowiązek szkolny. Gmina natomiast zobowiązana jest sfinansować dowóz dziecka do szkoły uwzględniając wytyczne zawarte w ww. artykułach ustawy Prawo oświatowe. **Rodzic zatem ma prawo skierować dziecko do wybranej przez siebie szkoły, ale w przypadku, gdy szkoła ta nie jest szkołą „najbliższą” w rozumieniu ww. przepisów, to liczyć musi się z faktem, że po jego stronie leżeć będzie obowiązek zapewnienia dowozu dziecka do wybranej przez siebie szkoły.**

Wobec powyższego skarga jest bezzasadna.

Pouczenie: Zgodnie z art. 239 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) w przypadku, gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez zawiadamiania skarżącego.

Przewodnicząca Rady Gminy
Darłowo

Justyna Osses